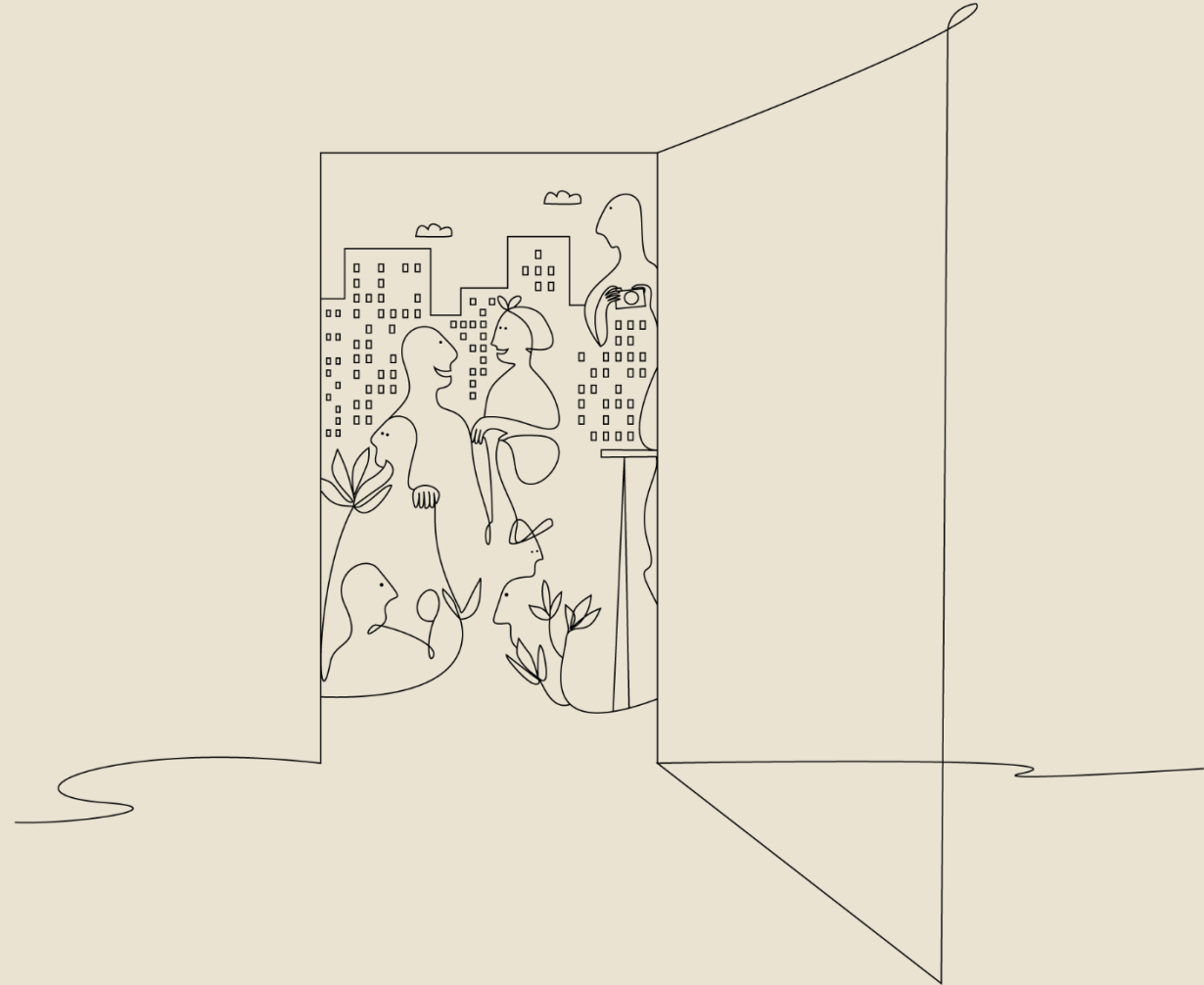

Hur kan beprövad erfarenhet beskrivas? Metodutveckling pågår – lokalt, delregionalt och nationellt

Om konceptet Lovande arbetssätt

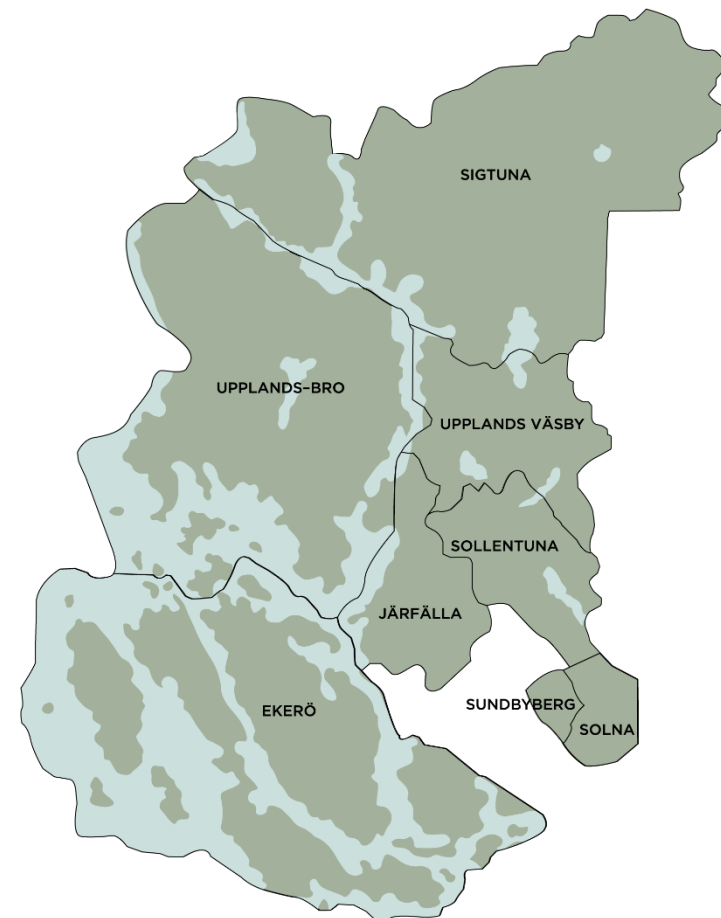
Anna Gärdegård, FoU chef

Socialtjänstdagen i nordväst 15 maj 2025

Upplägg

- Vad är Lovande arbetssätt?
- När kan det användas?
- Var kommer detta ifrån och hur har det tagits fram?
- Om projektet och nordvästkommunernas medverkan
- Vilka nyttor finns?
- Vilka erfarenheter har vi dragit såhär långt?
- Vad ligger i pipeline?

*Vad kännetecknar det
goda sociala arbetet?*

INDKREDSNING AF LOVENDE PRAKSIS PÅ DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE

16:26

DIDDE CRAMER-JENSEN
MOGENS JIN PEDERSEN
JAN HYLD PEJTERSEN
ANNA AMTLØN

Tidiga insatser
för nyanlända barn, unga
och föräldrar i Norden

– evidens och lovande arbetssätt

Nordens
välfärdscenter

EVIDENS

**SOCIALA ARBETETS
PRAKTIK**

LOVANDE ARBETSSÄTT

Lovande arbetssätt är ett koncept för att beskriva och bedöma sociala insatser som – idag - inte har en dokumenterad effekt men **ändå antas ha en särskilt god sannolikhet för att skapa utveckling och välfärd för medborgarna.**

Bästa Tillgängliga Kunskap
Gemensamt språk

EVIDENS

Socialtjänsten ska arbeta i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Vad gör vi när det inte finns forskning?

UTMANING MED NY SOCIALTJÄNSTLAG

SOCIALA ARBETETS PRAKTIK

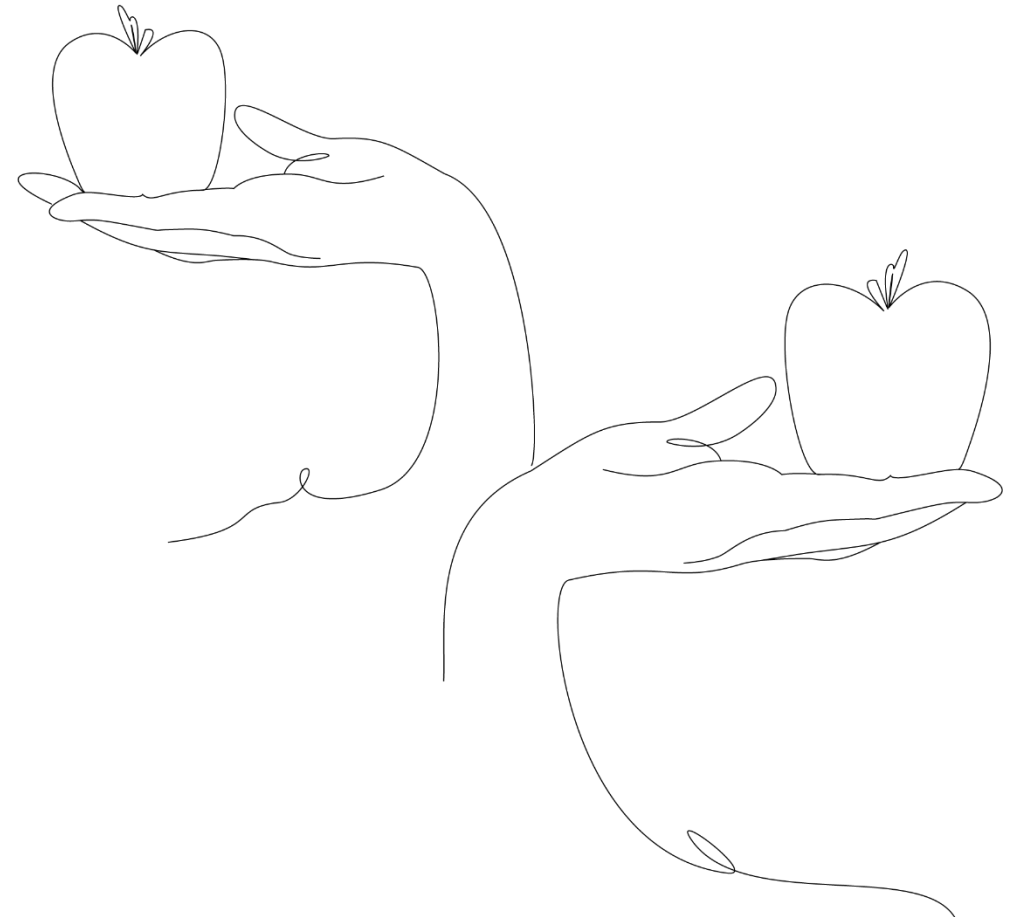
Många arbetssätt är inte vetenskapligt prövade eller ens beskrivna.

Behövs verktyg för att identifiera och beskriva arbetssätt för att *utveckla beprövad erfarenhet*.

Beprövad erfarenhet enligt förarbetena till nya SoL:

”Kunskap som vuxit fram i verksamheten genom att kunskaper från profession och brukare har synliggjorts, värderats och systematiserats genom uppföljning, dokumentation, kritisk granskning och spridning”

- Text resultat från kartläggningar, brukarundersökningar, individbaserade systematiska uppföljningar eller utvärderingar av lokala projekt och utvecklingsarbeten i kommuner och verksamheter
- Öppnar för en bredare syn på kunskap - Samtidigt råder idag inte någon enighet om begreppet beprövad erfarenhet. Och goda exempel på arbetssätt sprids på olika sätt från olika aktörer (SKR, Länsstyrelser, Socialstyrelsen, FoUer osv)

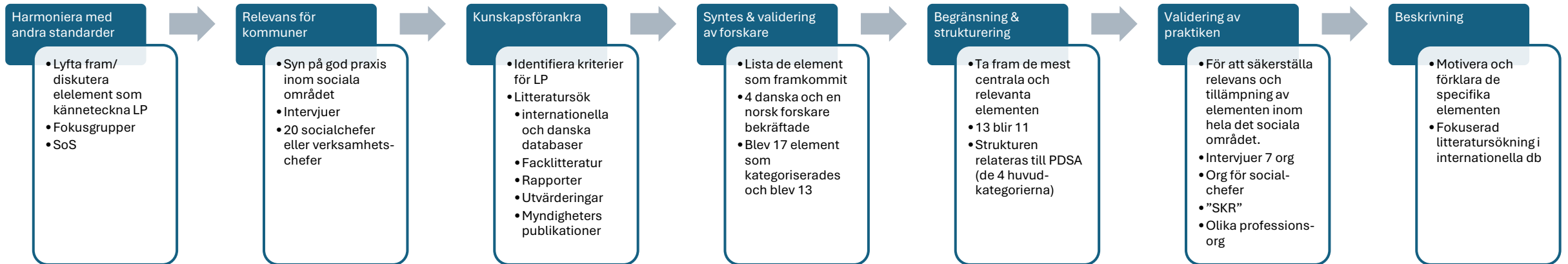
När kan lovande arbetssätt användas?

- ***Vid uppstart*** - När man ska starta upp ett nytt arbetssätt, i förarbetet inför att man vill påbörja ett utvecklingsarbete i sin verksamhet
- ***Under pågående arbete*** - I ett redan befintligt projekt eller arbetssätt, för att titta o gå igenom vad man gör och utveckla sitt arbetssätt
- ***Vid omtag***, revidering och kanske även avslut av arbetssätt

Utvecklingen av modellen Lovande arbetssätt

FAS 1 - undersökande

FAS 2 - fokuserad

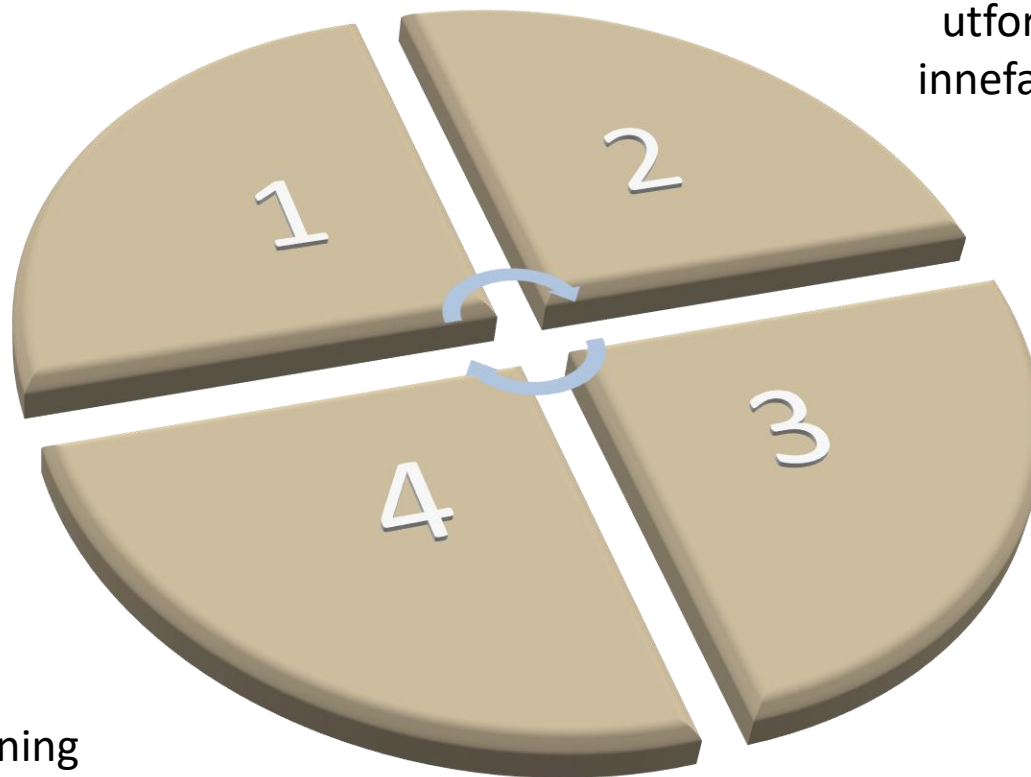
Modellen består av 4 huvudkategorier,
med 11 element

1. Kunskapsbas

Teoretisk och
vetenskaplig
utgångspunkt + varför
positiv inverkan?

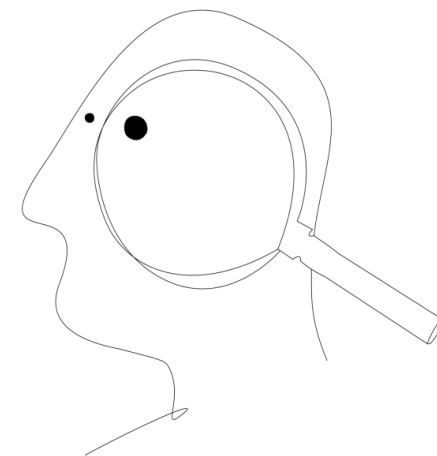
4. Anpassning

Metoder för löpande
uppföljning och anpassning
av arbetssättet (mm.)

2. Koncept

Hur är arbetssättet
utformat, vad
innefattar det?

3. Yrkeskunskap relationskompetens

Former för arbetet med
kompetens och kunnande hos
de som utövar arbetssättet, i
samspel med brukaren och
andra (mm.)

Kunskapsbas

Vad finns det för tidigare etablerad kunskap som får oss att tro att den här sortens arbetssätt kan ha en positiv verkan?

1. Teori och kunskap

Är arbetssättet förankrat i en eller flera väldefinierade teorier och aktuell kunskap? (Teori – ska säga något om *hur* och varför förändringar antas uppstå)

2. Positiv verkan?

Finns det studier eller tidigare dokumentation som tyder på att insatsen eller arbetssättet är verksamt? (Givet målen man vill uppnå)

Till varje element
finns ett
tillhörande
frågebatteri

Jämför "programteori"

Koncept

Hur är arbetssättet utformat? Finns en tydlig beskrivning av hur man gör det? Vilka är målen? Vad kostar det?

3. Beskrivning

Är arbetssättet väl beskrivet, med konkreta info och beteenden för hur det görs? Vad ska göras, och när?

5. Överförbarhet

Är arbetssättet överförbart till andra verksamheter som riktar sig mot liknande målgrupper?

4. Mål

Finns det klara mål för vad man vill uppnå och som är relaterade till behoven hos målgruppen/individen?

6. Ekonomi

Vad kostar det att driva och implementera? Finns en rimlig balans mellan pris och resultat?

Något speciellt i kontexten som spelar roll?

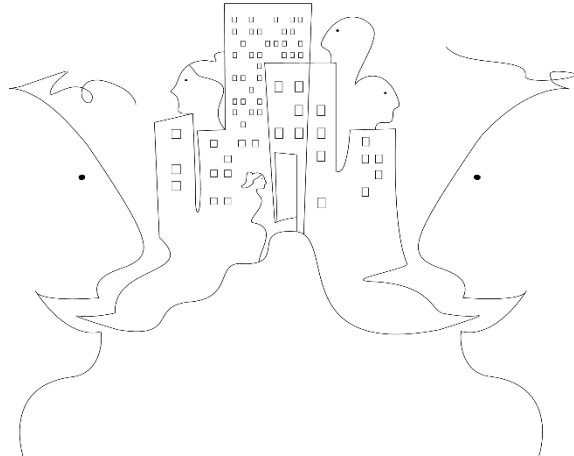

Yrkeskunskap & relationskompetens

På vilka sätt ser man till att den yrkeskompetens som behövs i arbetssättet säkerställs och utvecklas löpande? Inklusiva sätt att involvera brukaren.

7. Professionell reflektion

Får medarbetarna handledning eller annan form av professionell sparring kring arbetssättet? (coachning, rutiner för kompetensutveckling mm.)

8. Relationellt samarbete

Hur uppmuntrar arbetssättet de relationskompetenser som behövs för att arbeta med målgruppen? Hur sker samarbetet med andra profess. som behövs?

9. Individuell planering och samspel

Anpassas arbetssättet utifrån brukarens/målgruppens behov och resurser? Hur involveras individen i planeringen?

Anpassning

Hur gör man för att följa och utvärdera resultaten av arbetssättet över tid, och för att vidta förbättringar och anpassningar?

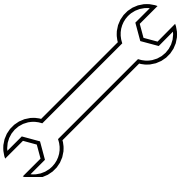
10. Monitorering

På vilka sätt sker en uppföljning av målgruppens/brukarnas förbättringar eller situation?

Ex ISU

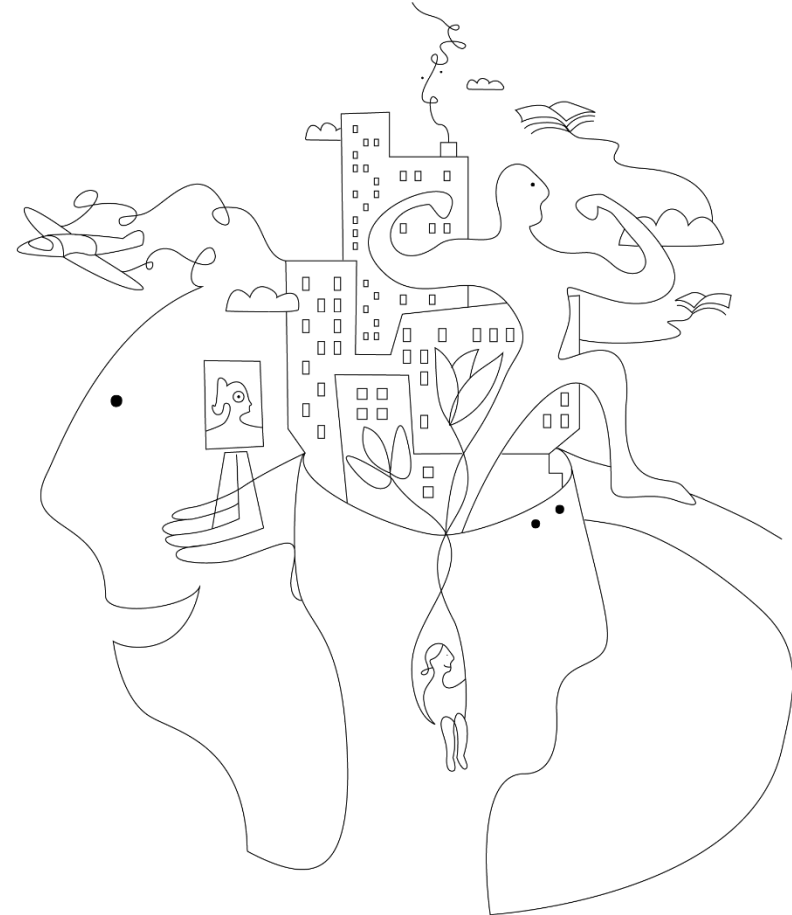
11. Uppföljning och anpassning av arbetssättet

Hur går man tillväga för att komma fram till lämpliga anpassningar av arbetssättet? Vilka involveras i det arbetet? (medarbetare, brukare, anhöriga, andra?)

Lovande arbetssätt – Ett samarbetsprojekt

- Arbetsgrupp
 - Socialstyrelsen
 - FoU Nordväst
 - FoU Nordost
- Referensgrupp x 3
 - SKR, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFOF), Flera FoUer i landet, Länsstyrelsen Stockholm
 - Referensgrupp med utvecklingsledare (ej bildad)
 - Referensgrupp med deltagande verksamheter
- Pågående förankring bl.a.
 - Styrgrupperna för FoU Nordväst och FoU Nordost
 - Socialchefs nätverket, alt Föreningen Sveriges Socialchefer
 - Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten, NSK-S
 - SSR, Vision

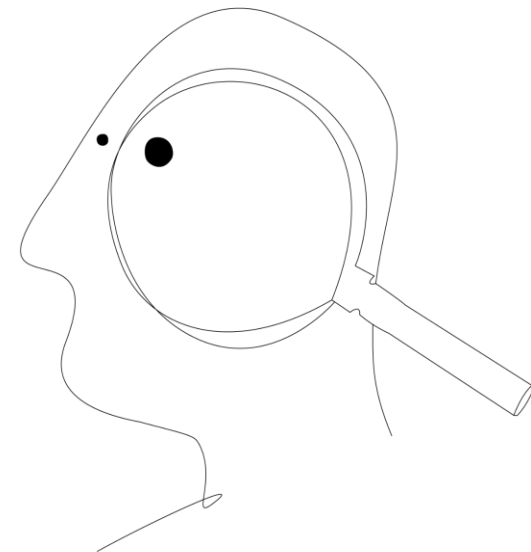
Projektet är indelat i två delar

Del 1 Fr o m 2025

Att anpassa den danska modellen för lovande arbetssätt till svenska förhållanden och att undersöka hur användbar den är som verktyg för aktörer på olika nivåer (lokalt, regionalt, nationellt) för att beskriva och vidareutveckla arbetssätt inom socialtjänstens verksamhetsområde.

Del 2

Att testa modellens giltighet och tillförlitlighet. Hur det ska genomföras beror på utfallet av del 1.

Pilotarbeten – inom del 1

Verksamheter i nordväst har provat att själva, eller mha FoU el SoS beskriva sitt arbetssätt med hjälp av en manual som vi skapat utifrån det danska konceptet.

Det kan vara helt nya arbetssätt, relativt nya, eller pågående.

Vi samlar deras erfarenheter genom intervjuer och workshop och arbetar med att anpassa och justera modellen efter deras och referensgruppers input.

Målet är att ha en reviderad svenskanpassad version 2.0 i höst

Riktade föräldrastödsgrupper för unga i risk för kriminalitet (U-V)

Öppenvårdsinsatser inom familjebehandling (Intensivteamet, Sundbyberg)

Råd och stöd (ROS) i samverkan med skolan på öppenvårdsenheten (Ekerö)

Familjerummet (Sollentuna)

Friskvård inom socialpsykiatri/beroende (Sollentuna, Solna)

Intensivutredningar för ungdomar i komb med nätverksarbete (Solna)

Förebyggande skolprogram (Duva, våldsprevention, Järfälla)

Utbildning för förskolepersonal (våldsprevention, Sigtuna)

Intensiva hembaserade behandlingsteam (U-B)

Tjänstehund/terapihund (U-B)

Familjerätten (Dialog utan dom) (U-V, Sollentuna, Vallentuna)

Nyttor och värden

- som vi tänker på dem

Egen utveckling, kollektiv kunskap, transparens, spridning

För verksamheter

- För sin egen verksamhetsutveckling - få syn vad man gör och varför man gör det man gör.
- Få syn på områden som kanske behöver utvecklas/ alt. om ett element inte är relevant
- En (legitim) form för att beskriva sin kunskapsgrund för andra
- För introduktion till nya medarbetare
- Passar ihop med ISU, programlogik, PDSA och andra vanliga verktyg

För stödfunktioner och akademi

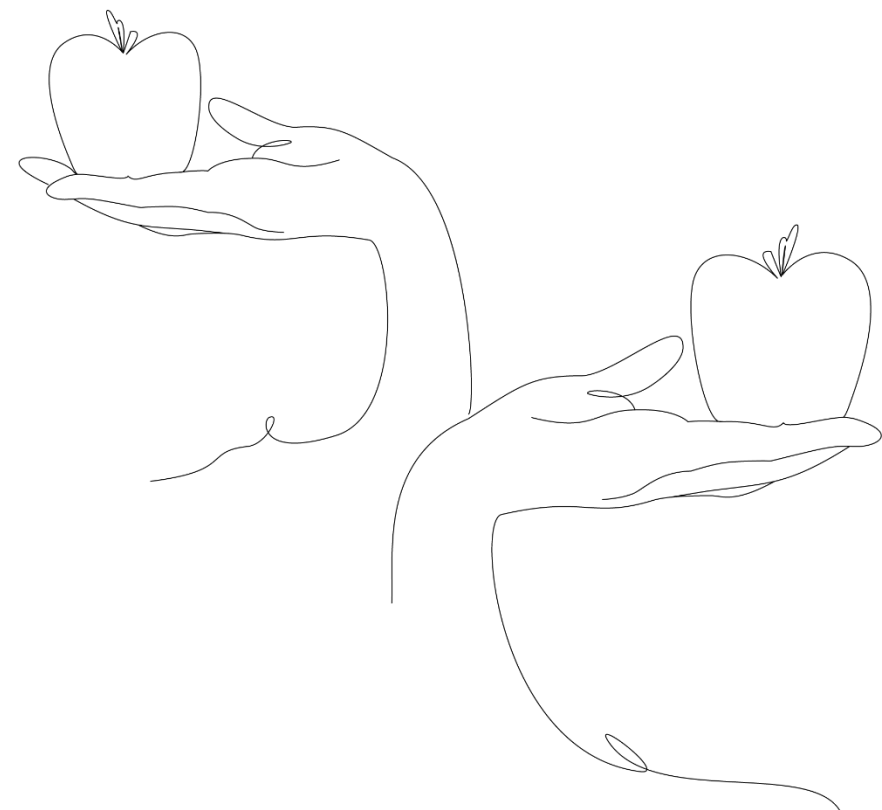
- En modell för att ge stöd till verksamheter
- Underlättar spridning & erfarenhetsutbyte
- Visa var det finns behov av forskning och effektstudier

För andra parter

- Ökad transparens, insyn och förståelse, för ex. nämnder
- Bättre möjlighet att få nationell överblick (och att rapportera till sådana arbeten)

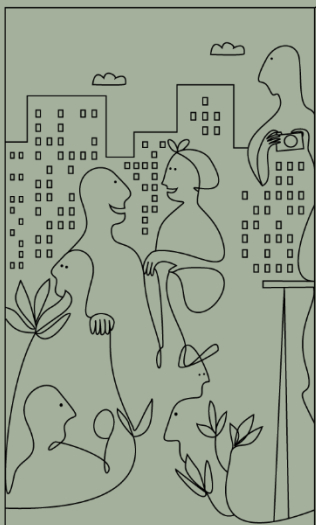
Ref till mer om beprövad erfarenhet och lovande arbetssätt

- [Begrepp i rörelse | Nestor FoU-center](#)
- <https://www.socialstyrelsen.se/aktuellt/temavecka-kunskapsbaserad-socialtjanst/>
(Morgonsoffan: Hur kunskapar jag mitt arbete och hur går evidensbaserad praktik till)
- [Kort og klart. Lovende praksis på det specialiserede socialområde | Social- og Boligstyrelsen](#)
- [k k lovende praksis-1-1.pdf](#) Broschyr
- <https://www.sbst.dk/udgivelser/2016/kort-og-klart-lovende-praksis-paa-det-specialiserede-socialomraade> forskningsrapport
- <https://nordicwelfare.org/integration-norden/wp-content/uploads/sites/2/2020/02/NWC-Tidigalsatser-NY-1.pdf> exempel på tidigare användning
- <https://www.fou-nordvast.se/publikationer/socialt-arbete-ovrigt/att-forebygga-rekrytering-till-kriminella-natverk-och-att-utarbeta-stod-till-avhoppare/> exempel på tidigare användning
- <https://catalog.lansstyrelsen.se/store/39/resource/551> exempel på tidigare användning

Tack!

FoU_NORDVÄST
STOCKHOLMS LÄN

FoU Nordväst online:

www.fou-nordvast.se

Prenumerera på nyhetsbrev

founordväst

founordvast

founordvast